

der hidtil have talt, med Udtagelse af Lovens Forfatter, have jo været imod den, og dersom Noget yderligere skulde optræde for at forsvare den, skal jeg, dersom jeg finder Anledning dertil, atter begjære Ordet, for at innsøge det, som maatte fremkomme.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det kan gjerne være, atoven ikke vil glæde sig ved mange Forsvarere, men jeg troer dog, at den kan glæde sig ved et ikke saa aldeles slet Forsvar, idet dens Bestemmelser for en stor Deel tale for sig selv. Til det, den ærede Rigsbogsmand har fremført, skal jeg bemærke, at det vilde være aldeles urigtigt, om man vilde sammenblande det tvungne og det frivillige Fattigvæsen. Begge kunne hver for sig virke særdeles heldigt indenfor sit Omraade, men en Sammenblanding af dem vilde være yderst uheldig. Naar den ærede Rigsbogsmand har talt om den hierarchiske Indflydelse, der skulde gjøre sig gjældende ved Udelukkelsen fra Vælgerne, da tager han vistnok aldeles feil; thi det er ikke Præsterne, der afgjøre det, men Vælgerne, og det vil være løierlige Hierarcher. En Forsamling, som alene bestaaer af Menighedsmedlemmer og ikke en eneste Geistlig, udenfor de i § 4 nævnte, vil være en ganske ny Art Hierarchie. Jeg tvivler om, at der er noget Sted i Verden, hvor man vil ansee en saadan Forsamling som den, der fremkommer ved denne Lovs Bestemmelser, som bestaaende af Hierarcher. Jeg skal endnu kun tilføie den eneste Bemærkning, at jeg troer, at Menighederne ved dette Lovforslag vilde faae en stor Indflydelse, og komme til en ganske anden Betydning end den, de nu have, uden at dog Præsternes Stilling derved skulde svækkes. Enhver god Indflydelse for den geistlige Stand vil efter min Mening netop styrkes derved, at Menighederne kaldes til en saadan fri Selvvirksomhed som den, der er givet dem heri Loven. Den ærede Rigsbogsmand vil nu have, at man skal begynde med Kirkens Organisation fra oven af. Ja, det er overordentlig vanskeligt at tilfredsstille de Fordringer, der stilles. Der er tidligere fremkommet fra endeel Medlemmer heri Thinget et Lovforslag, som begyndte fra oven; men da blev

det udtalt, at man skulde begynde fra Grunden af. Nu foreligger der et Lovforslag, som udgaaer fra Grundlaget, og nu siger man, at man skal begynde fra oven (G. Winter: Man skal tage det Hele paa eengang.) Det vil saaledes være overordentlig vanskeligt at tilfredsstille Fordringerne; thi naar man byder det ene, vil man have det andet, og naar saa dette fremkommer, vil man have det, man først forkastede. Jeg vilde iøvrigt ansee det for ønskeligt, om Rigsdagen i sin lovgivende Virksomhed vilde have den samme Betænkelse, som den idag har ytret, ved at gaae ind paa Forhandlingen af forskellige Spørgsmaal. Det forekommer mig imidlertid, at det ikke altid har været Tilfældet.

Fischer: Den høitærede Minister indledede sit Foredrag idag ved at foreholde os Grundlovens Bestemmelser. Han oplyste derhos Grundlovens Ord nøiere ved at forelæse os et Udsnit af den Betænkning, som i sin Tid er afgiven i den grundlovgivende Rigsdag. Dertil kunde man jo nu vistnok svare, at der er stemt over Grundlovens Ord og ikke over Betænkningen, og at man vilde i mange Tilfælde komme i stor Forlegenhed, hvis man skulde have vedkjendt sig Betænkningens Yttringer, idet man stemte over Lovforslagets Ord. Jeg skal imidlertid for mit Vedkommende ikke have Noget imod at undergive Grundloven den Fortolkning, som er indeholdt i den af den høitærede Minister oplæste Yttring. Ligesom den høitærede Minister begyndte med Grundlovens Ord, saaledes endte han ogsaa med at henvise til den, og han yttrede, at man ved at forkaste denne Lov kommer ind i en urigtig Retning, i en Retning, der strider imod Grundloven. Det er uægteligt noget strenge Ord overfor Enhver, der bærer Respect for Grundloven og nærer Kjærlighed til den, og disse Yttringer have opfordret mig til at underkaste det Spørgsmaal en nøiere Drøftelse, om det virkelig skulde forholde sig saaledes, at vi ved at forkaste det nu foreliggende Lovforslag skulde komme ind i en Retning, der strider mod Grundlovens Aand. Første Gang, der forelaae et Forslag til en Kirkeforfatning her i Salen, vil man maaskee erindre, at den høitærede